

SZKOLNY PROGRAM WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY
w Zespole Szkół im. UNICEF w Rzeszowie

Szkoła Podstawowa dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim

Klasy 1 – 3

rok szkolny 2019/2020

Opracowanie: Aneta Chorzępa

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły
zatwierdzony uchwałami Rady Pedagogicznej w dniu 16.09.2019 r. oraz Rady Rodziców

Spis treści:

1. Wstęp
2. Podstawa prawna
3. Nowa definicja wychowania
4. Priorytety
5. Ewaluacja i modyfikacja programu
6. Sfery rozwoju, cele i zadania wychowawcze i profilaktyczne

1. Wstęp

Wychowanie jest procesem, który odbywa się w każdym momencie życia dziecka. Zadaniem szkoły jest wychowywanie dzieci i młodzieży do wartości.

Zgodnie z art. 26 Prawa oświatowego następuje połączenie szkolnego programu wychowawczego i programu profilaktyki w jeden dokument zawierający treści i działania o charakterze wychowawczym i profilaktycznym.

Program obejmuje całościowe oddziaływania wychowawcze wraz z uzupełniającymi działaniami profilaktycznymi w zależności od potrzeb uczniów – zarówno w zakresie wspierania dzieci i młodzieży w prawidłowym rozwoju, jak i zapobiegania i przeciwdziałania zachowaniom problemowym.

Program wychowawczo – profilaktyczny został przygotowany w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb i problemów występujących w społeczności szkolnej, dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów, obejmujący treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów, a także treści o charakterze profilaktycznym skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.

2. Podstawa prawna:

◀ Konstytucja RP art. 72

◀ Konwencja o Prawach Dziecka art. 3

◀ Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe

◀ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. wraz ze zmianami Rozporządzenia MEN z dnia 22 stycznia 2018r. w sprawie zakresu u forma prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.

3. Nowa definicja wychowania – **wychowanie** to wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości:

» fizycznej – związanej z naturalnymi procesami rozwoju fizycznego, nabywaniem wiedzy i umiejętności umożliwiających prowadzenie zdrowego stylu życia,

» psychicznej /emocjonalnej i intelektualnej/– ukierunkowanej na osiągnięcie odpowiedzialności za siebie i swój stosunek do świata,

» społecznej – polegającej na nabywaniu umiejętności prawidłowego wywiązywania się z pełnionych ról społecznych i przygotowywania się do podejmowania nowych ról

» aksjologicznej /duchowej/ - obejmującej posiadanie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości oraz poczucia sensu istnienia, które powinno być wzmocniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży (art. 1 pkt. 3 ustawy *Prawo oświatowe*)

4. Priorytety

I. Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2019/2020 (MEN, KO) odnoszące się do działań wychowawczo – profilaktycznych szkoły:

1. **Profilaktyka uzależnień** w szkołach i placówkach oświatowych.

2. Wychowanie do wartości przez **kształtowanie postaw obywatelskich i patriotycznych.**

3. Rozwijanie kreatywności, przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych uczniów, w tym **bezpieczne** i celowe **wykorzystywanie technologii informacyjno-komunikacyjnej** i celowe wykorzystywanie technologii informacyjno-komunikacyjnej w realizacji podstawy programowej kształcenia ogólnego.

II. Priorytety dyrektora szkoły w roku szk. 2019/2020:

1. **Kształtowanie** u uczniów i wychowanków **postaw prospołecznych**, w tym przez możliwość udziału w działaniach z zakresu **wolontariatu**, sprzyjających **aktywnemu uczestnictwu** uczniów **w życiu społecznym**.

2. Zwiększanie skuteczności działań wychowawczych i profilaktycznych na rzecz **bezpieczeństwa** i tworzenia przyjaznego środowiska **w szkole**.

3. Kontynuowanie opartej na wzajemnym szacunku i zaufaniu **współpracy z rodzicami**.

5. Ewaluacja i modyfikacja programu:

Wyniki przeprowadzonych ankiet wśród nauczycieli, uczniów i rodziców w maju 2019 r oraz diagnoza środowiska lokalnego:

Nauczyciele uważają ,że:

Nadal powinny być realizowane zadania z zakresu kształtowania samodzielności i umiejętności komunikowania się z ludźmi oraz zdrowego stylu życia.

Rodzice uważają, że program wychowawczo – profilaktyczny jest dobry i nie wymaga zmian.

Uczniowie w zdecydowanej większości (80%) uważają szkołę za miejsce przyjemne i miłe

Wśród rzeczy których nie lubią w szkole wymieniają: *krzyki, hałas, wyzywanie, dokuczanie, złe zachowania, przezywanie, przeklinanie, agresję, niebezpieczni uczniowie*, ale również, *że są pewne zasady, których trzeba przestrzegać, zamknięte drzwi, zakaz używania komórek* .

Uczniowie znają zasady zachowania się w szkole. (93%). Większość z nich deklaruje , że przestrzega te zasady. 66,3% uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim

68,8% uczniów uważa, że pracownicy szkoły zwracają uwagę na złe zachowanie uczniów.

Środowisko lokalne- rozmowa z policjantem dzielnicowym.

W programie wychowawczo-profilaktycznym należy zwrócić uwagę na zadania związane z nauczaniem zachowań asertywnych w odniesieniu do środków psychoaktywnych, podejmowaniem zagadnień związanych z cyberprzemocą, kontynuowaniem akcji informującej dzieci i rodziców o zagrożeniach korzystania z TIK i możliwościami zabezpieczenia się przed nimi.

Rekomendacja:

Należy kontynuować realizację programu wychowawczo – profilaktycznego w obecnej formie uwzględniając w przyszłym roku priorytety MEN, KO oraz dyrektora szkoły.

Przebieg pracy wychowawczo - profilaktycznej i jej efekty poddawane są systematycznej obserwacji i ocenie. Informacje zwrotne pochodzące od uczniów, rodziców i nauczycieli służą doskonaleniu pracy i wyciąganiu wniosków na przyszłość. Najlepszych efektów można spodziewać się, gdy ewaluacji dokonuje się na podstawie obserwacji procesu wychowania.

Sposoby i środki ewaluacji:

- obserwacja i analiza zachowań uczniów,
- obserwacja postępów w nauce,
- frekwencja na zajęciach dydaktycznych.

Ocena jakościowa i ilościowa programu wychowawczego przeprowadzana jest jeden raz w ciągu roku szkolnego po drugim semestrze. Informacje dotyczące oceny stopnia realizacji programu zawarte są w sprawozdaniach nauczycieli/wychowawców z realizacji Programu Wychowawczo – Profilaktycznego.

6. Sfery rozwoju, cele i zadania wychowawcze i profilaktyczne

Klasy 1 – 3 Szkoły Podstawowej dla dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim

SFERY ROZWOJU	CELE ROZWOJOWE	ZADANIA WYCHOWAWCZE I PROFILAKTYCZNE	FORMA REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	TERMIN REALIZACJI
I.FIZYCZNA	Propagowanie zdrowego stylu życia.	Zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych, kształtowanie umiejętności kreowania środowiska sprzyjającego zdrowemu stylowi życia.	Pogadanki, filmy edukacyjne, spotkania z pielęgniarką szkolną. Ćwiczenia praktyczne, metody aktywizujące.	Wychowawcy, wszyscy nauczyciele, higienistka szkolna, rodzice.	cały rok szkolny.
		Zapoznanie z zasadami zdrowego, racjonalnego odżywiania się, higieny osobistej i aktywności fizycznej.	Zajęcia dotyczące higieny osobistej, zdrowego odżywiania się. Organizacja zajęć ze specjalistą do spraw żywienia.	Wychowawcy, rodzice. Wychowawcy, wszyscy nauczyciele, higienistka szkolna	cały rok szkolny
		Przygotowanie do podejmowania działań mających na celu zdrowy styl życia w aspekcie fizycznym i psychicznym.	Zajęcia i akcje szkolne dotyczące profilaktyki zdrowotnej. Zajęcia dotyczące szkodliwego wpływu różnych używek na organizm człowieka. Organizacja spotkania z lekarzem i stomatologiem. Zajęcia z psychologiem.	Psychologowie, pedagog, higienistka szkolna.	cały rok szkolny.
		Kształtowanie odpowiedzialności za własne zdrowie (Profilaktyka uzależnień- priorytet MEN)	Pogadanki, filmy edukacyjne, spotkania z higienistką szkolną, odgrywanie scenek.	Wychowawcy, higienistka szkolna, rodzice.	cały rok szkolny.
		Rozwijanie umiejętności podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku.	Pogadanki, wycieczka do lasu, parku. Zajęcia tematyczne.	Wychowawcy, rodzice.	cały rok szkolny.
		Uświadomienie wpływu przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin.	Pogadanki, zajęcia tematyczne.	Wychowawcy, rodzice.	cały rok szkolny.

			Zajęcia dotyczące szkodliwego wpływu różnych używek na organizm człowieka.	Psychologowie, pedagog, wychowawcy, higienistka szkolna, rodzice.	cały rok szkolny.
		Uczenie bezpiecznego funkcjonowania w różnych sytuacjach życiowych. Odpowiedzialne korzystanie z mediów społecznych. (Bezpieczne i celowe wykorzystywanie TIK - priorytet MEN oraz Zwiększenie skuteczności działań na rzecz bezpieczeństwa i przyjaznego środowiska w szkole – priorytet dyrektora)	<p>Nauczanie sytuacyjne, analiza sytuacji z życia codziennego. Zajęcia dotyczące zasad postępowania w różnych sytuacjach zagrażających zdrowiu i życiu (zasady BHP, pożar, ukąszenie, utrata przytomności, zatrucia, atak terrorystyczny, itp.)</p> <p>Przeprowadzenie ewakuacji próbnych.</p> <p>Organizacja spotkań z ratownikami medycznymi (pierwsza pomoc).</p> <p>Zajęcia tematyczne i rozmowy indywidualne</p>	<p>Wszyscy nauczyciele, pracownicy szkoły, rodzice.</p> <p>Wychowawcy, psycholog, pedagog</p>	cały rok szkolny.
II. EMOCJONALNA	Kształtowanie osobowości i wspieranie rozwoju emocjonalnego uczniów.	Zapoznanie ze sferą uczuć ludzkich.	Pogadanki, psychodrama, gry i ćwiczenia grupowe, TUP, prace plastyczne.	Wychowawcy, psychologowie, pedagog, wszyscy nauczyciele.	Cały rok szkolny.
		Kształtowanie umiejętności wyrażania własnych emocji w różnych formach ekspresji.	TUP, metody aktywizujące i relaksacyjne, pogadanki, uczenie sytuacyjne. Uroczystości szkolne.	Wychowawcy, wszyscy nauczyciele, rodzice.	cały rok szkolny.

		Kształtowanie wytrwałości w działaniu i dążeniu do celu, umiejętności adekwatnego zachowania się w sytuacjach zwycięstwa i porażki.	Nauczanie sytuacyjne, TUP. Pogadanki, gry i zabawy edukacyjne.	Wychowawcy, psychologowie, pedagog, wszyscy nauczyciele.	cały rok szkolny.
		Kształtowanie umiejętności kontaktowania się z ludźmi. (Kształtowanie postaw prospołecznych, wolontariatu, aktywne uczestnictwo w życiu społecznym - priorytet dyrektora)	Scenki sytuacyjne, ćwiczenia w prowadzeniu rozmów, TUP, pogadanki, zajęcia muzyczno-ruchowe. Stosowanie AAC	Wychowawcy, wszyscy nauczyciele. Rodzice.	cały rok szkolny.
		Rozwijanie zdolności oceny zachowań własnych i innych.	Pogadanki, rozmowa kierowana. Odwoływanie się do doświadczeń i obserwacji uczniów.	Wychowawcy, psychologowie, pedagog, wszyscy nauczyciele. Rodzice.	cały rok szkolny.
	Kształtowanie i rozwijanie osobowości ucznia	Kształtowanie poczucia własnej wartości dziecka oraz brania odpowiedzialności za swoje decyzje i działania.(Profilaktyka uzależnień –priorytet MEN).	Rozmowy kierowane, pogadanki. Nauczanie sytuacyjne. Odwoływanie się do doświadczeń. Rozmowy indywidualne, zajęcia w kręgu. Uroczystości szkolne.	Wychowawcy, psychologowie, pedagog. Wszyscy nauczyciele Rodzice.	cały rok szkolny.
		Radzenie sobie z własną niepełnosprawnością.	Zajęcia tematyczne i rozmowy indywidualne. Nauczanie sytuacyjne.	Wychowawcy, psychologowie, pedagog, wszyscy nauczyciele.	cały rok szkolny.
III. INTELEKTUAL NA	Wspieranie rozwoju intelektualnego ucznia	Pobudzanie zdolności koncentracji, aktywności intelektualnej, umiejętności samodzielnego, refleksyjnego, logicznego, krytycznego i twórczego myślenia.	Gry i zabawy edukacyjne. Zajęcia prowadzone w kręgu. Zajęcia tematyczne. Aktywizujące metody nauczania.	Wychowawcy, wszyscy nauczyciele. Rodzice	cały rok szkolny.
		Rozbudzanie ciekawości poznawczej oraz motywacji do nauki	Systemy motywacyjne. Aktywizujące metody nauczania.	Wychowawcy, wszyscy nauczyciele.	cały rok szkolny

Eksponowanie mocnych stron uczniów.	Gry i zabawy, odgrywanie scenek. Uroczystości szkolne.	Wychowawcy, wszyscy nauczyciele. Rodzice.	cały rok szkolny
Kompensowanie i usprawnianie zaburzonych sfer psychofizycznych.	Zajęcia rewalidacyjne, gry i zabawy.	Wychowawcy, wszyscy nauczyciele. Rodzice.	cały rok szkolny
Kształtowanie sprawności wypowiedzania się.	TUP. Nauczanie sytuacyjne. Stosowanie AAC.	Wychowawcy, psychologowie, pedagog, wszyscy nauczyciele. Rodzice.	cały rok szkolny
Rozwijanie umiejętności poszukiwania informacji i przyswajania wiedzy.	Lekcje biblioteczne, wizyty w bibliotece szkolnej. Spotkania z bibliotekarzem. Praca z lekturą, wykorzystanie środków multimedialnych w czasie zajęć.	Wychowawcy, bibliotekarz, wszyscy nauczyciele. Rodzice.	cały rok szkolny
Przygotowanie do podejmowania działań mających na celu identyfikowanie i rozwijanie własnych zainteresowań.	Prezentacja twórczości uczniów na forum klasy i szkoły, udział w konkursach szkolnych i międzyszkolnych. Pogadanki, zajęcia w kręgu, prace plastyczne, zajęcia muzyczno – ruchowe.	Wychowawcy, wszyscy nauczyciele rodzice.	cały rok szkolny
Kształtowanie wrażliwości estetycznej poprzez kontakt z dziełami literackimi i wytworami kultury, zapoznanie z wybranymi dziełami architektury i sztuk plastycznych należących do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury, wyzwalanie potrzeby kontaktu z literaturą i sztuką dla dzieci.	Praca z lekturą. Wyjazdy do kina, teatru, muzeum. Wycieczki tematyczne. Udział w akademiach i apelach szkolnych.	Wychowawcy, wszyscy nauczyciele ,rodzice	cały rok szkolny

		Przygotowanie do radzenia sobie w sytuacjach codziennych wymagających umiejętności praktycznych, budzenie szacunku dla pracy ludzi różnych zawodów.	Nauczanie sytuacyjne. Wycieczki. Zajęcia tematyczne.	Wychowawcy, wszyscy nauczyciele, rodzice	cały rok szkolny
		Kształtowanie samodzielności.	Nauczanie sytuacyjne. Pozwalanie uczniom na samodzielność. Wycieczki. Zajęcia tematyczne	Wychowawcy, wszyscy nauczyciele. Rodzice.	cały rok szkolny
		Kontynuowanie opartej na wzajemnym szacunku i zaufaniu współpracy z rodzicami. (priorytet dyrektora)	Wywiady szkolne. Prelekcje, spotkania ze specjalistami. Indywidualne spotkania i rozmowy z rodzicami. Prowadzenie Warsztatów dla Dobrych Rodziców.	Wychowawcy, psychologowie, pedagog, wszyscy nauczyciele.	cały rok szkolny
IV. SPOŁECZNA	Cel 1: Kształtowanie właściwych relacji społecznych.	Kształtowanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania relacji z rówieśnikami, rozpoznawania ich potrzeb, zgodnej współpracy z innymi, z zachowaniem obowiązujących norm i reguł kultury osobistej. Dbanie o kulturę słowa, nie stosowanie wulgaryzmów.	Praca wychowawcza na lekcjach, pogadanki. Zajęcia tematyczne. Gry i zabawy integrujące zespół klasowy, zajęcia w kręgu, pogadanki. TUP. Uroczystości szkolne.	Wychowawcy, psychologowie, pedagog, wszyscy nauczyciele. Rodzice.	cały rok szkolny.

	<p>Zapoznanie z podstawowymi prawami i obowiązkami wynikającymi z roli ucznia oraz członka szkolnej społeczności, rodziny i kraju. (wychowanie do wartości przez kształtowanie postaw obywatelskich i patriotycznych-priorytet MEN)</p>	TUP. Praca wychowawcza na lekcjach, pogadanki. Zajęcia tematyczne. Uczestniczenie w apelach i akademiach szkolnych. Zapoznanie uczniów z symbolami narodowymi oraz legendami.	Wychowawcy, psychologowie, pedagog, wszyscy nauczyciele. Rodzice.	cały rok szkolny
	<p>Rozwijanie empatii, umiejętności podejmowania działań mających na celu pomoc słabszym i potrzebującym, umiejętności rozwiązywania konfliktów i sporów. (Kształtowanie postaw prospołecznych, wolontariatu, aktywnemu uczestnictwu w życiu społecznym –priorytet dyrektora)</p>	Pogadanki, TUP. Odgrywanie scenek, nauczanie sytuacyjne	Wychowawcy, psychologowie, pedagog, wszyscy nauczyciele. Rodzice.	cały rok szkolny
	Kształtowanie kompetencji komunikacyjnych.	TUP. Nauczanie sytuacyjne. Stosowanie AAC.	Wychowawcy, wszyscy nauczyciele. Rodzice.	cały rok szkolny
Cel 2: Przestrzeganie norm społecznych.	Kształtowanie umiejętności przestrzegania obowiązujących reguł.	TUP, pogadanki, nauczanie sytuacyjne.	Wychowawcy, psychologowie, pedagog, wszyscy nauczyciele.	cały rok szkolny
	Zapoznanie i przestrzeganie zasad bezpieczeństwa w szkole i w klasie	Klasowy kodeks dobrego zachowania, zajęcia tematyczne, nauczanie sytuacyjne, pogadanki.	Wychowawcy.	cały rok szkolny

		Rozwijanie kreatywności, przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych uczniów, w tym bezpieczne i celowe wykorzystywanie TIK (priorytet MEN)	Zajęcia tematyczne. Nauczanie sytuacyjne. Odwoływanie się do doświadczeń uczniów.	Wychowawcy, wszyscy nauczyciele. Rodzice.	cały rok szkolny
		Kształtowanie umiejętności utrzymywania ładu i porządku wokół siebie, w miejscu nauki i zabawy.	Nauczanie sytuacyjne. Pogadanka.	Wychowawcy, wszyscy nauczyciele, rodzice	cały rok szkolny
V. DUCHOWA	Kształtowanie właściwych postaw moralnych.	Przygotowanie do sprawiedliwego i uczciwego oceniania zachowania własnego i innych ludzi;	Zajęcia tematyczne. Nauczanie sytuacyjne. Odwoływanie się do doświadczeń ucznia. Stosowanie zasad moralnych w życiu codziennym.	Wychowawcy, nauczyciele religii. Wszyscy nauczyciele, rodzice.	cały rok szkolny.
		Doświadczenie religijności	Pogadanka, rozmowa kierowana. Odwoływanie się do doświadczeń i obserwacji ucznia. Udział w szkolnych rekolekcjach, Mszach św. i uroczystościach o charakterze religijnym (Wigilia, Poranek Wielkanocny)	Wszyscy nauczyciele, nauczyciele religii, rodzice.	cały rok szkolny
		Kształtowanie świadomości odmienności osób niepełnosprawnych, innej narodowości, wyznania, tradycji kulturowej oraz ich praw.	Pogadanka, rozmowa kierowana.	Wychowawcy, wszyscy nauczyciele, rodzice.	cały rok szkolny

Opracowanie programu:

Aneta Chorzępa